

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 7509/2021
02.06.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез и Зорана Хацића, чланова већа, у парници тужилаца АА и ББ, обојица из ..., чији је заједнички пуномоћник Властимир Јанковић, адвокат из ..., против туженог ЈП за развој Градске општине Гроцка, чији је пуномоћник Александар Будалић, адвокат из ..., ради накнаде штете и чинидбе, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1668/21 од 22.06.2021. године, у седници већа одржаној дана 02.06.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1668/21 од 22.06.2021. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев тужилаца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Другог основног суда у Београду П 4879/19 од 12.10.2020. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужилаца па је обавезан тужени да тужиоцима солидарно исплати износ од 4.088.025,30 динара на име накнаде за заузето земљиште полагањем водоводних цеви преко кат. парцела број .../..., .../..., .../... и ..., све уписане у ЗКУЛ бр. ... КО ..., у површини од 1.719,5 метара са законском затезном каматом почев од 28.12.2016. године до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев којим су тужиоци тражили да суд обавезе туженог да тужиоцима солидарно на име накнаде за заузето земљиште полагањем водоводних цеви преко кат. парцела број .../..., .../..., .../... и ..., све уписане у ЗКУЛ бр. ... КО ..., у површини од 1.719,5 метара, исплати износ преко износа досуђеног ставом првим изреке пресуде, до тражених 4.775.825,30 динара са законском затезном каматом почев од 28.12.2016. године па до исплате, као неоснован. Ставом трећим изреке, одбачена је тужба тужилаца у делу којим су тражили да суд обавезе туженог да им солидарно на име проузроковане штете уништењем усева исплати износ од 120.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 28.12.2016. године па до исплате, као недозвољена. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцима накнади трошкове парничног поступка у износу од 707.222,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 1668/21 од 22.06.2021. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Другог основног суда у Београду П 4879/19 од 12.10.2020. године у ставу првом изреке, тако што је одбијен тужбени захтев тужилаца којим су тражили да се обавезе тужени да им солидарно исплати износ од 4.088.025,30 динара на име накнаде за заузето земљиште полагањем водоводних цеви преко кат. парцела број .../..., .../..., .../... и ..., све уписане у ЗКУЛ бр. ... КО ..., у површини од 1.719,5 метара са законском затезном каматом почев од 28.12.2016. године до исплате. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу четвртм изреке пресуде Другог основног суда у Београду П 4879/19 од 12.10.2020. године, тако што су обавезани тужиоци да туженом накнаде трошкове парничног поступка у износу од 200.810,00 динара у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде под претњом принудног извршења. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужилаца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиоци су благовремено изјавили ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11... 18/20) Врховни касациони суд је утврдио да ревизија тужилаца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредбе парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су по основу наслеђа стекли право својине на кп. бр. .../..., .../..., .../... и ... КО ..., по култури воћњаци. Решењем органа управе Општине Гроцка од 11.05.1995. године одобрено је Друштвеном фонду за грађевинско земљиште да изгради разводну водоводну мрежу у Бегалици. На основу наведеног решења, 02.06.2006. године закључен је уговор о извођењу радова између ЈП Дирекције за грађевинско земљиште, урбанизам и изградњу општине Гроцка, као наручиоца радова и МПП „Јединство“ АД Севојно, као извођача радова. Предмет уговора је изградња водоводне мреже у насељу Бегалица. Извођач радова је у циљу реализације уговора 27.09.2006. године отпочео радове на копању канала и полагању водоводних цеви на парцелама тужилаца, а за те радове није била прибављена сагласност тужилаца нити је вођен поступак за експропријацију земљишта, тако да ни накнада за експропријацију делова поменутих парцела није исплаћена. Вештачењем је у току поступка утврђено да је укупна дужина водоводних цеви преко парцела тужилаца 373,80 метара, а да је заузета укупна површина парцела 1.719,5м². Ове цеви се рачвају у два крака. Постављене су на дубини од 0,80 до 1,10 метара. Тржишна вредност земљишта по м² је 2.777,45 динара, тако да је укупна тржишна вредност дела заузетих парцела 4.775.825,30 динара. У појасу заштите који се успоставља око цевовода није дозвољена изградња објекта, постављање уређаја и вршење радњи које би на било који начин могле загадити воду и угрозити снабдевеност цевовода, са сваке стране од цевовода најмање по 2,5 метара. Поред обављеног вештачења на околност вредности земљишта, податак о истој вредности прибављен је и од надлежног управног органа – Пореске управе по коме је тржишна

вредност земљишта износила 400,00 динара по м². Сматрајући да тужиоцима припада накнада тржишне вредности земљишта по процени Пореске управе, а не по налазу и мишљењу вештака, првостепени суд у пресуди П 42607/2010 од 17.05.2013. године је тужиоцима досудио накнаду по вредности из процене Пореске управе, док је за већи износ захтев одбијен. По жалби тужилаца Апелациони суд у Београду је пресудом Гж 6930/13 од 03.12.2015. године потврдио првостепену пресуду у делу којим је захтев усвојен, али је укинуо пресуду у односу на разлику између тржишне вредности по процени Пореске управе, колико је тужиоцима досуђено и тржишне вредности која би се утврдила по основу обављеног вештачења. У поновном поступку првостепени суд је делимично усвојио тужбени захтев и обавезао туженог да тужиоцима солидарно исплати износ од 4.088.025,30 динара на име накнаде за заузето предметно земљиште полагањем водоводних цеви.

Другостепени суд је по одржаној расправи преиначио пресуду првостепеног суда у ставу првом изреке, тако што је одбио тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиоцима солидарно исплати досуђени износ на име накнаде за заузето земљиште полагањем водоводних цеви, са образложењем да тужиоци нису доказали чињенице од значаја за остваривање права на тражену накнаду. Наиме, у конкретном случају основ тражене накнаде штете је фактичка непотпуна експропријација. У том случају накнада се утврђује по члану 53. Закона о експропријацији и по члану 53. став 3. Закона о основама својинскоправних односа. С тим у вези, нејасно је да ли се због полагања водоводних цеви кроз парцеле тужилаца, предметно земљиште може делимично користити као воћњак, ливада и слично или је могућност коришћења земљишта у потпуности искључена. У овом случају терет доказивања изнетих околности је на страни тужилаца, који су одустали од предлога да се вештачење обави преко вештака пољопривредне струке, већ су свој захтев базирали на налазу и мишљењу вештака Велимира Алексића, професора на Пољопривредном факултету на предметима геодезије и уређења пољопривредног земљишта, који је регистрован као вештак грађевинске и геодетске струке и који, по сопственом казивању не испуњава законске услове да се у поступку изјашњава о могућности коришћења предметног земљишта у одређене сврхе након што су у земљиште укопане водоводне цеви. Тужиоци, дакле, сходно правилима о терету доказивања, нису доказали одлучне чињенице ради правилног решења ове правне ствари, због чега је тужбени захтев одбијен.

По становишту Врховног касационог суда, другостепени суд је, супротно наводима ревизије, правилном применом материјалног права члана 53. Закона о експропријацији и члана 53. став 3. Закона о основама својинскоправних односа, одлучио о тужбеном захтеву.

У конкретном случају укопавањем водоводних цеви кроз парцеле тужилаца и без њихове сагласности, фактички је установљена службеност на њиховим непокретностима и непотпуна фактичка експропријација (члан 5. став 1. Закона о експропријацији – „Службени гласник РС“ бр. 53/95). У случају установљења службености накнада се одређује у износу за који је услед установљења службености смањена тржишна вредност земљишта. Накнада се одређује по поступку за одређивање накнаде прописане чланом 53. цитираног Закона о експропријацији, док висина накнаде зависи од околности које су битне за конкретан случај.

Тужиоци су пропустили да предложe вештачење преко вештака пољопривредне струке којим би се утврдило да ли се у конкретном случају ради о потпуној или непотпуној фактичкој експропријацији, од чега би зависило и да ли су тужиоци износом који им је до сада исплаћен у потпуности обештећени или им припада накнада до пуне тржишне вредности предметног земљишта.

Супротно наводима ревизије, Апелациони суд је правилно применио одредбу о терету доказивања, правилно закључујући да предложени вештак, као вештак грађевинске и геодетске струке, није компетентан да утврђује да ли постоји могућност коришћења предметног земљишта у одређене сврхе или је та могућност у потпуности искључена, а што би било у компетенцији искључиво вештака пољопривредне струке.

Врховни касациони суд је утврдио да се ни осталим наводима у ревизији, које је такође ценио, не доводи у сумњу правилност побијане пресуде, због чега их посебно није образлагао, па је на основу одредбе из члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у ставу првом изреке пресуде.

Тужиоци у поступку по ревизији нису успели, па им сагласно одредби из члана 153. став 1. ЗПП не припадају трошкови састава ревизије и таксе на ревизију и одлуку, због чега је применом одредбе из члана 165. став 1. ЗПП, одлучено као у ставу другом изреке пресуде.

**Председник већа - судија
Весна Субић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић